

Katowice, 12 czerwca 2023 r.

**Wykaz zmian wprowadzonych w programie studiów pierwszego stopnia
na kierunku socjologia (studia stacjonarne i niestacjonarne)
w cyklu kształcenia w roku akademickim 2023/2024**

1. **Przeformułowanie kierunkowych efektów uczenia się** pod kątem ograniczenia ich liczby, przy jednoczesnym zachowaniu odniesień do wszystkich charakterystyk II stopnia PRK.
 - a. Liczba efektów uczenia się z obszaru wiedzy została zmniejszona z 21 do 12; dodatkowo w tym obszarze wprowadzono cztery efekty uczenia się wynikające z realizacji założeń Nowej Koncepcji Studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w UŚ (NKS).
 - b. Liczba efektów uczenia się z obszaru umiejętności została zmniejszona z 17 do 11; dodatkowo w tym obszarze wprowadzono trzy efekty uczenia się wynikające z realizacji założeń NKS.
 - c. Liczba efektów uczenia się z obszaru kompetencji społecznych została zmniejszona z 10 do 6; dodatkowo w tym obszarze wprowadzono dwa efekty uczenia się wynikające z realizacji założeń Nowej Koncepcji Studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w UŚ (NKS).
2. **Rezygnacja ze specjalności na rzecz ścieżek specjalnościowych.** Nowy program studiów zakłada likwidację specjalności, które były wybierane przez studentów po pierwszym semestrze studiów (socjologia miasta i regionu, socjologia organizacji i zarządzania, socjologia reklamy i komunikacja społeczna, wiedza o współczesnym społeczeństwie). Zamiast czterech specjalności utworzono **sześć ścieżek specjalnościowych**, uruchamianych od czwartego semestru studiów. Każdy student wybiera dwie ścieżki specjalnościowe, w ramach których przewidziano blok zajęć charakterze teoretycznym, a także praktycznym, obejmujących takie formy zajęć, jak konwersatoria i warsztaty, których tematyka jest ściśle powiązana z obszarami specjalistycznych zainteresowań studenta. Proponowane ścieżki specjalnościowe to:
 - komunikowanie społeczne, marketing i reklama;
 - socjologia organizacji i zarządzania;
 - socjologia w działaniu;
 - społeczeństwo cyfrowe;
 - współczesne miasto;
 - wyzwania społeczeństwa wielokulturowego.

W celu ułatwienia studentom dokonania wyboru odpowiednich ścieżek specjalnościowych w trzecim semestrze studiów zaplanowano zajęcia pn. *perspektywy socjologii – wprowadzenie*, których celem jest zaznajomienie studentów z tematyką wszystkich ścieżek.

Dodatkowo zakłada się, że wszystkie zaplanowane w ramach ścieżek moduły mogą być realizowane w językach obcych.

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Wydział Nauk Społecznych

Dyrektor kierunków polityki miejskiej i doradztwo publiczne, praca socjalna, socjologia, zarządzanie zasobami ludzkimi

ul. Bankowa 11, 40-007 Katowice

tel. 32 359 23 82, e-mail: agata.zygmont-ziemianek@us.edu.pl

3. **Wprowadzenie obowiązkowych praktyk zawodowych oraz terenowych.** W poprzednich cyklach kształcenia praktyki zawodowe były obowiązkowe tylko dla studentów specjalności socjologia reklamy i komunikacja społeczna, a praktyki terenowe realizowane były na specjalnościach: socjologia miasta i regiony, socjologia organizacji i zarządzania oraz współczesne społeczeństwo polskie. Nowy program zakłada, że wszyscy studenci odbywają obowiązkowe praktyki zawodowe, których celem jest poznanie przez studentów specyfiki środowiska zawodowego i kształtowanie ich umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki (wymiar praktyk obejmuje 100h na studiach stacjonarnych i 80h na studiach niestacjonarnych). Nowy program studiów zakłada również realizowanie przez wszystkich studentów praktyk terenowych lub obozu naukowego w wymiarze 50h – studia stacjonarne i 40h – studia niestacjonarne), które mają na celu kształtowanie kompetencji studentów w zakresie projektowania i prowadzenia badań empirycznych.
4. **Dostosowanie programu studiów do założeń Nowej Koncepcji Studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.** Zgodnie z założeniami NKS studenci socjologii realizują obowiązkowo blok zajęć ogólnodostępnych oraz blok zajęć przewidzianych w ramach tzw. kształcenia obszarowego, wspierającego kształcenie kierunkowe. W ramach bloku zajęć ogólnodostępnych przewidziane są zajęcia z wychowania fizycznego (dwa semestry) oraz lektorat z języka obcego (cztery semestry). Dodatkowo studenci wybierają zajęcia z oferty otwartych modułów uniwersyteckich. W ramach zajęć wspierających kształcenie kierunkowe studenci wybierają zajęcia z grupy modułów obszarowych (do wyboru mają zajęcia organizowane w ramach obszarów „Cyfrowy Świat”, „Ekspresja Twórcza i Krytyczne Myślenie”, „Granice Nauki”, „Społeczeństwo Obywatelskie i Przedsiębiorczość”, „Środowisko Naturalne i Technologie” oraz „Zdrowie i Rozwój Osobisty”).
5. **Rozbudowanie programu zajęć ogólnosocjologicznych.** W nowym programie studiów przewiduje się dwa semestry zajęć z *wprowadzenia do socjologii* (w poprzednim cyklu zajęcia te obejmowały jeden semestr). Poza wykładami i ćwiczeniami przewidziano moduł praktyczny pn. *trening wyobraźni socjologicznej*, który ma wzmacniać umiejętności studentów w zakresie socjologicznego oglądu rzeczywistości społecznej.
6. **Wprowadzenie nowego programu zajęć z zakresu teorii socjologicznych.** W miejsce dwóch modułów: *historia myśli społecznej* oraz *historia socjologii* wprowadzono jeden: *klasyczne teorie socjologiczne*. Dodatkowo w programie kształcenia uwzględniono nowy moduł: *współczesne teorie socjologiczne*.
7. **Rozbudowanie bloku zajęć z zakresu przygotowania do prowadzenia badań socjologicznych.** Ważnym założeniem nowego programu studiów jest jego ukierunkowanie na kształtowanie praktycznych umiejętności w zakresie projektowania i prowadzenia badań empirycznych. W programie studiów pierwszego stopnia przewidziano rozbudowany cykl zajęć, obejmujących moduły kształtujące kompetencje badawcze studentów. Zaplanowano zarówno zajęcia wyposażające studentów w wiedzę i umiejętności służące projektowaniu badań społecznych, jak i takie, które pozwalają im samodzielnie prowadzić badania, wykorzystując różne metody i techniki badawcze oraz opracowywać i prezentować ich wyniki. Program studiów obejmuje zajęcia laboratoryjne i warsztatowe, podczas których doskonalone są kompetencje badawcze studentów, jak również zajęcia terenowe, w ramach których studenci samodzielnie prowadzą badania empiryczne, zyskując praktyczne doświadczenie w tym

zakresie. Dodatkowo prace dyplomowe powstają w oparciu o własne projekty badawcze, przygotowane i realizowane przez studentów. Odpowiednio zaprojektowana sekwencja modułów, przemyślany podział treści zapewnia przyrost kompetencji w zakresie projektowania i realizacji badań empirycznych oraz możliwość ich doskonalenia. Nowa koncepcja cyklu zajęć metodologicznych zakłada – między innymi – osobne moduły, w ramach których kształtowana jest wiedza i umiejętności dotyczące prowadzenia badań ilościowych i jakościowych; zajęcia z ilościowej i jakościowej analizy danych oraz ich interpretacji; moduł z analizy danych zastanych, a także warsztaty statystyczne. Sumarycznie zwiększona została liczba godzin zajęć metodologicznych.

8. **Usunięcie z programu studiów niektórych modułów subsydiarnych wobec kształcenia kierunkowego.** Rezygnacja z niektórych modułów (np. psychologia społeczna, polityka społeczna) jest konsekwencją wprowadzenia założeń NKS. Oferta modułów wspierających kształcenie kierunkowe pozwala na realizację efektów uczenia się zakładanych w ramach niektórych obowiązkowych dotąd zajęciach, dlatego też dokonano ich rewizji, a w konsekwencji usunięcia z programu studiów.
9. **Zmniejszenie liczby godzin przewidzianych na realizację niektórych modułów.** Zmniejszenie liczby godzin zajęć w ramach poszczególnych modułów jest konsekwencją:
 - a. Zmiany koncepcji programu zajęć ogólnosocjologicznych. W przypadku takich zajęć, jak *socjologia mikrostruktur społecznych* czy *socjologia makrostruktur społecznych* zmniejszenie liczby godzin wynika z uwzględnienia niektórych treści przewidzianych dotąd w programach tych modułów w ramach z modułu *wprowadzenie do socjologii*.
 - b. Zmiany formy zajęć. W przypadku niektórych modułów (np. *socjologia polityki*) zdecydowano o konwersatoryjnej formie prowadzenia zajęć, zamiast wykładowej i ćwiczeniowej jak do tej pory.
10. **Uwzględnienie nowych modułów lub zmiana zakresu tematycznego dotychczas realizowanych zajęć.**
 - a. W nowym programie studiów wprowadzono moduły: *historia społeczna XIX i XX wieku*, *komunikacja interpersonalna* i *współczesne społeczeństwo polskie* (dwa ostatnie w poprzedni programie studiów były obowiązkowe tylko dla wybranych specjalności). Nowym modułem jest też *applied sociology in English* – obowiązkowy dla wszystkich studentów.
 - b. Poszerzenie zakresy tematycznego dotyczy modułu *podstawy filozofii z elementami logiki* (w poprzednim programie studiów był to moduł *podstawy filozofii*).
 - c. W miejsce modułu *demografia społeczna* wprowadzono moduł *procesy ludnościowe*, natomiast moduł *etyka zawodu socjologa* zmienił nazwę na *etyczne aspekty pracy socjologa*.